

Jiří Vyvadil: Co znamená Macronova porážka pro válku na Ukrajině?

- editor007 | 11. června 2024

FRANCIE / UKRAJINA: Ukrajinský nezávislý portál Strana.ua okamžitě rozvinul debaku strany Emanuela Macrona La Renaissance z hlediska zájmů Ukrajiny. Francouzský prezident Emmanuel Macron, jehož strana prohrála volby do Evropského parlamentu, již rozpustil Národní shromáždění a vyhlásil nové volby.

“Strana” analyzuje, jak výsledky voleb a Macronova porážka ovlivní válku na Ukrajině.

Z formálního hlediska se rovnováha sil v Evropském parlamentu výrazně nezměnila. Většinu ze 720 křesel stále drží centristické strany, které dříve vládly Evropskému parlamentu. Evropská lidová strana současné šéfky Evropské komise Ursuly von der Leyenové získá podle předběžných údajů 181 mandátů (podle jiných odhadů 191), středolevicová skupina socialistů a demokratů získá 135 křesel, liberální uskupení Renew 83 křesel. Plus dalších 53 míst na greenech.

Současně došlo k nárůstu pravicových sil. Dvě pravicově konzervativní skupiny v Evropském parlamentu – Evropští konzervativci a reformisté (mezi něž patří zejména Bratři Itálie premiérky Meloniové a Právo a spravedlnost polského prezidenta Dudy) a Identita a demokracie (včetně Národního sdružení Marine Le Penové a rakouské Svobodné strany) získaly 71 a 58 křesel. Podle prognóz navíc 14 křesel v Evropském parlamentu získá německá AfD, která není členem žádné z frakcí. Žádná z těchto skupin také nezahrnuje stranu Fidesz premiéra Orbána, která vyhrála volby do Evropského parlamentu v Maďarsku.

“Hlavními vítězi těchto voleb jsou dvě radikálně pravicová uskupení,” komentoval výsledky voleb pro Deutsche Welle Pavel Zerka, analytik Evropské rady pro zahraniční vztahy. “Dohromady se zdá, že včetně nefrakčních stran, jako jsou AfD a Fidesz, jsou blízko překročení třetinového prahu křesel, což by jim umožnilo zabránit Evropskému parlamentu ve schvalování zákonů.”

Zároveň je třeba chápat, že pravicové strany jsou víceméně solidární v otázkách omezování migrace a prosazování tradičních hodnot, ale jejich postoje k Ukrajině jsou vážně odlišné. Na jedné straně je tu polské Právo a spravedlnost, které prosazuje zvýšení pomoci Ukrajině. Na druhé straně jsou rakouští Svobodní a německá AfD a také Orbán, kteří jsou proti pomoci Ukrajině a ukončení sankcí proti Rusku. Kromě toho je tu postoj Meloniové, který říká, že Ukrajina by měla být podporována, ale NATO a země EU by se v žádném případě neměly nechat zatáhnout do války s Ruskem a obecně stojí za to přemýšlet o mírových jednáních. Pozice Le Penové je někde mezi Meloniovou a Orbánem.

To znamená, že pravicové strany se nebudou stavět proti pomoci Ukrajině v jednotné frontě. Především se však zvýší počet odpůrců této pomoci v Evropském parlamentu, což jistě ovlivní diskusi na toto téma jak v evropských strukturách, tak na úrovni jednotlivých zemí EU. Za druhé, volby zaznamenaly rostoucí rozkol uvnitř Evropské unie mezi vládnoucím centristickým mainstreamem a pravicovými skupinami. To ovlivní všechny aspekty politik EU a jednotlivých členských států, uvrhne je do vnitřního politického boje a odsune na vedlejší kolej otázky zahraniční politiky, jako je pomoc Ukrajině. Všichni viděli, k čemu by to mohlo vést, na příkladu konfrontace mezi republikány a demokraty v americkém Kongresu, která zpozdila přidělení pomoci Ukrajině o šest měsíců. Samozřejmě, že situace v Evropském parlamentu je úplně jiná, protože centristé mají stále většinu. Ale i tam existují možné třenicové body v různých otázkách. Například pokud jde o personální obsazení řídicích orgánů EU. Postoje dvou největších centristických frakcí – Evropské lidové strany a socialistů – se zde ve všem neshodují. To vše může vážně zastavit rozhodovací proces v EU (který je

již tak pomalý).

Ale hlavním důsledkem voleb, který má přednost před všemi ostatními, je porážka Macronovy strany ve Francii a vyhlášení předčasných parlamentních voleb prezidentem. Tato událost může mít velmi významný symbolický i praktický význam. Od února letošního roku se Macron stal symbolem radikální linie ohledně účasti Západu ve válce na Ukrajině. Obhajoval vyslání vojsk NATO, požadoval odstranění všech omezení používání zbraní, byl znám mimořádně impozantní rétorikou proti Moskvě a naléhal, aby s Ruskou federací nedělali žádné kompromisy, ale bojovali až do hořkého konce.

Za to byl ostře kritizován Le Penovou, kterého obvinila, že se snaží zatáhnout Francii do války. Výsledkem bylo, že strana Le Penové získala dvakrát více hlasů než Macronova. A i když je jasné, že nejen (a možná ne tolik) prezidentův postoj k ukrajinské otázce k takovému výsledku vedl, ale symbolicky to vypadá jako hlasování o nedůvěře ze strany Francouzů Macronovi s jeho výzvami k větší účasti ve válce na Ukrajině. V praxi to bude důležité, pokud se vláda během parlamentních voleb ve Francii změní a bude v opozici vůči Macronovi. Taková možnost je docela možná, i když Macron se jistě pokusí využít heterogenity levicové a pravicové opozice a s využitím zvláštností francouzského volebního systému dostat své kandidáty do druhého kola, jako tomu bylo v posledních volbách.

Nyní však popularita prezidentovy strany klesla tak nízko, že takový "mazaný plán" nemusí fungovat. Levicoví i pravicoví oponenti Macrona přitom odsoudili jeho výzvy k vyslání vojsk na Ukrajinu, takže nový parlament, ve kterém jejich pozice definitivně posílí, by se mohl stát silnou brzdou jakýchkoli radikálních iniciativ prezidenta ohledně války na Ukrajině. Pokud Macron v důsledku voleb ztratí kontrolu nad parlamentem, a tedy i nad vládou, mohlo by to vést k vážné politické krizi ve Francii a možná i k předčasné rezignaci prezidenta.

Na základě toho všeho vyvstávají další a další otázky, proč Macron v předvečer voleb do Evropského parlamentu tak intenzivně prosazoval radikální agendu na Ukrajině, přestože bylo zřejmé, že ji většina voličů nepodporuje a opozice tak dostala velmi silný trumf proti prezidentovi. Na tuto otázku neexistuje jednoznačná odpověď. Snad kromě konspirační teorie, že některé síly daly Francii za úkol postupně se připravovat na přímou účast ve válce na Ukrajině proti Ruské federaci. Macron nemohl tyto síly přímo odmítnout, a proto, aby se "vyhnul", sehrál kombinaci: náhlými radikálními prohlášeními o zavedení vojsk vyděsil voliče, zajistil porážku své strany ve volbách, poté vyhlásil předčasné parlamentní volby s vyhlídkou, že je také prohraje, načež by rozhodil rukama před silami, které úkol stanovily, a řekl: "Snažil jsem se, ale neuspěl jsem - lidé jsou proti." Tato konspirační teorie však nemá žádné potvrzení. Ve skutečnosti vektor vývoje situace ve Francii ukáží výsledky parlamentních voleb.

Jiří Vyvadil: Chtěl-li jsem velmi zhuštěně popsat současnou situaci ohledně dramatického, ovšem předvídaného debaklu Emanuela Macrona v evropských volbách, viděl jsem v této úvaze základ problému nejen Macronovy Francie, ale možná i celé EU, která postupně na sebe, i proti přáním mnohým svým občanům, zejména nově zvoleným národně konzervativním europoslancům přejímá odpovědnost za pokračování války proti Rusku.

AUTOR: Jiří Vyvadil

[ZDROJ](#)